

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
SYFTE	1
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	4
METOD OCH GENOMFÖRANDE	5
UNDERSÖKNINGSRESULTAT	6
GRÄNSSTENAR	7
STENBROTT	8
STENSÄTTNING.....	9
SAMMANFATTNING	10

Arkeologisk utredningsrapport

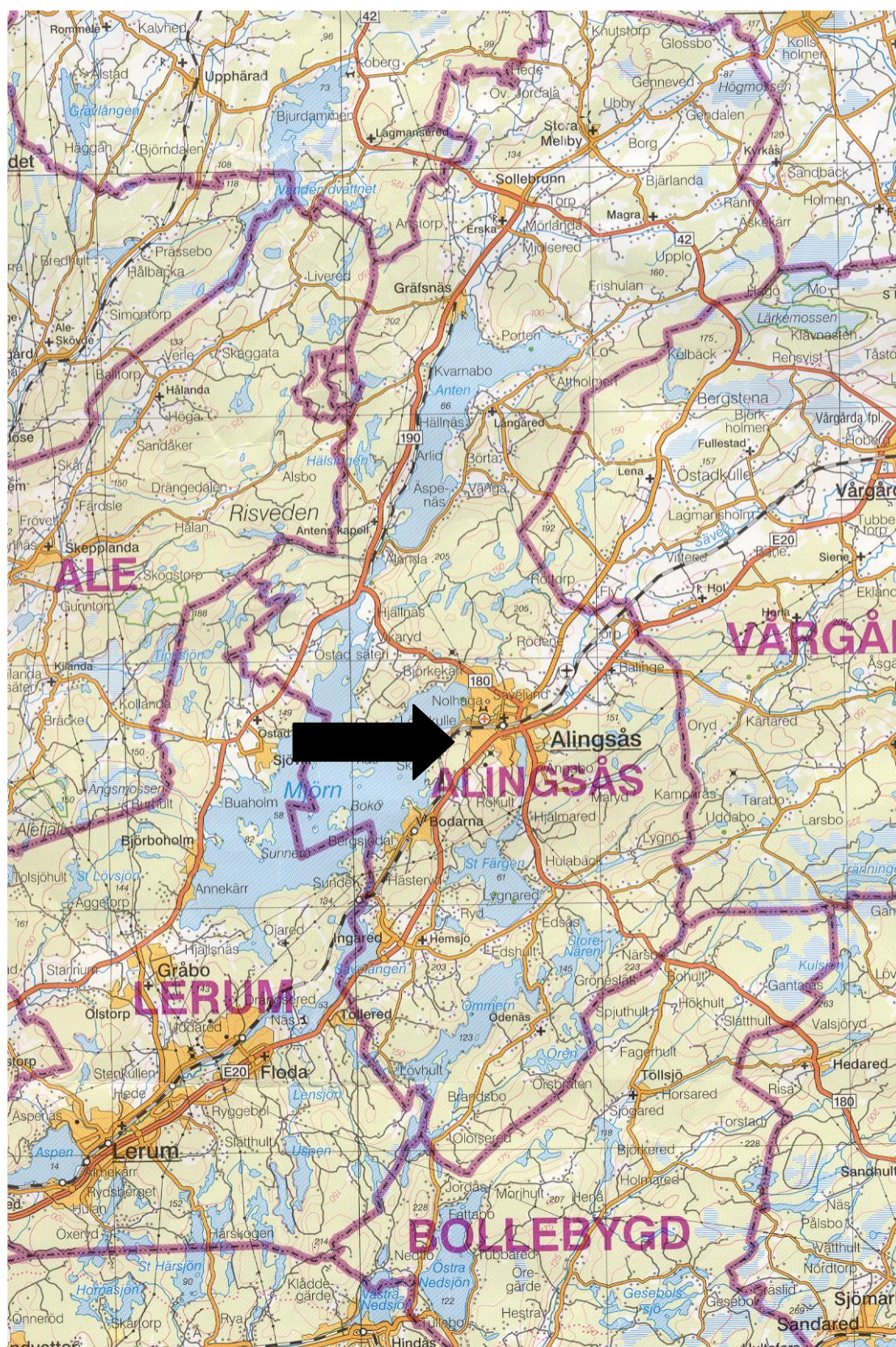
Inledning

Med anledning av att Alingsås kommun planerar bebygga ett större område inom fastigheterna Stadsskogen 2:92 m fl strax sydväst om nuvarande Alingsås stad har Regionmuseum Västra Götaland/Lödöse museum under perioden 20 – 23: e juni 2005 genomfört en arkeologisk utredning gällande det aktuella området.

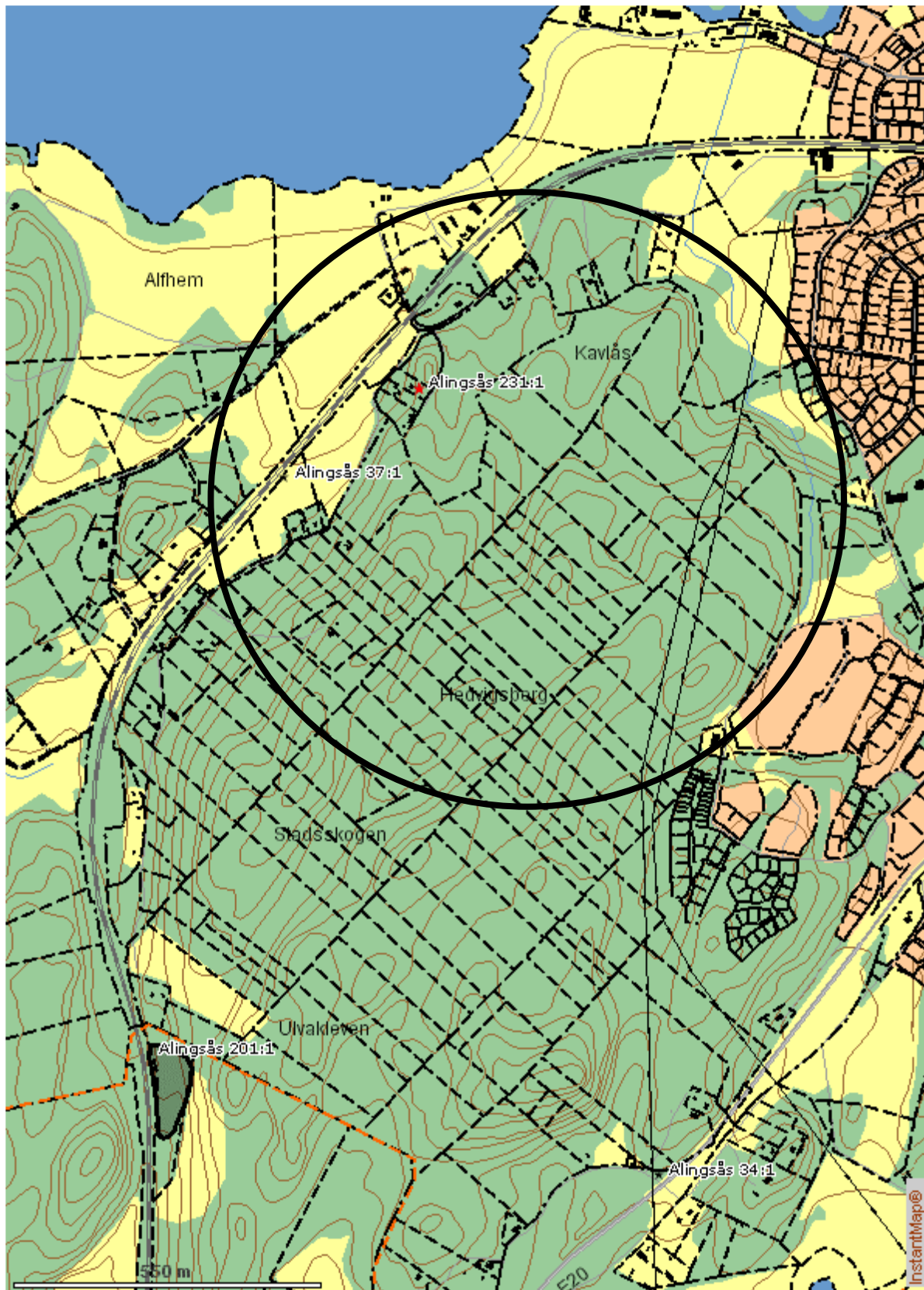
Syfte

Undersökningens huvudsakliga syfte har varit att undersöka huruvida dolda och okända fornlämningar kommer att beröras av ovannämnda arbetsprojekt.

- Arkeologisk utredning -
inom Stadsskogen i Alingsås, Alingsås kommun

Utsnitt ur blå kartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:250 000

Karta över den aktuella delen av området Stadsskogen beläget strax sydväst om Alingsås stad där även de närmast kända fornlämningarna är markerade. Skala 1:10 000

Topografi och fornlämningsmiljö

Foto från väster över den blivande Stadsskogsgatan som går igenom hela undersökningsområdet

Undersökningsområdet är beläget strax sydväst om Alingsås stad. Området består huvudsakligen av skogsbevuxet bergslandskap med inslag av mindre dalgångar och partier med mossmark. Topografin är av varierad art med mestadels kuperade markpartier.

I början av 1800-talet delades området som numera benämns Stadsskogen upp åt stadens borgare och har sedan dess varit uppstyckad i många långsmala ägor (se karta på s 3). Inom undersökningsområdet, som omfattar norra delen av Stadsskogen, finns flera kulturhistoriska spår i form av sentida gränsmarkeringar samt lämningar efter ett större område som under 1800-talet och fram till första halvan av 1900-talet använts som stenbrott. Delar av det aktuella området har även tidigare använts som ved- och stendepå för borgerskapet i Alingsås stad.

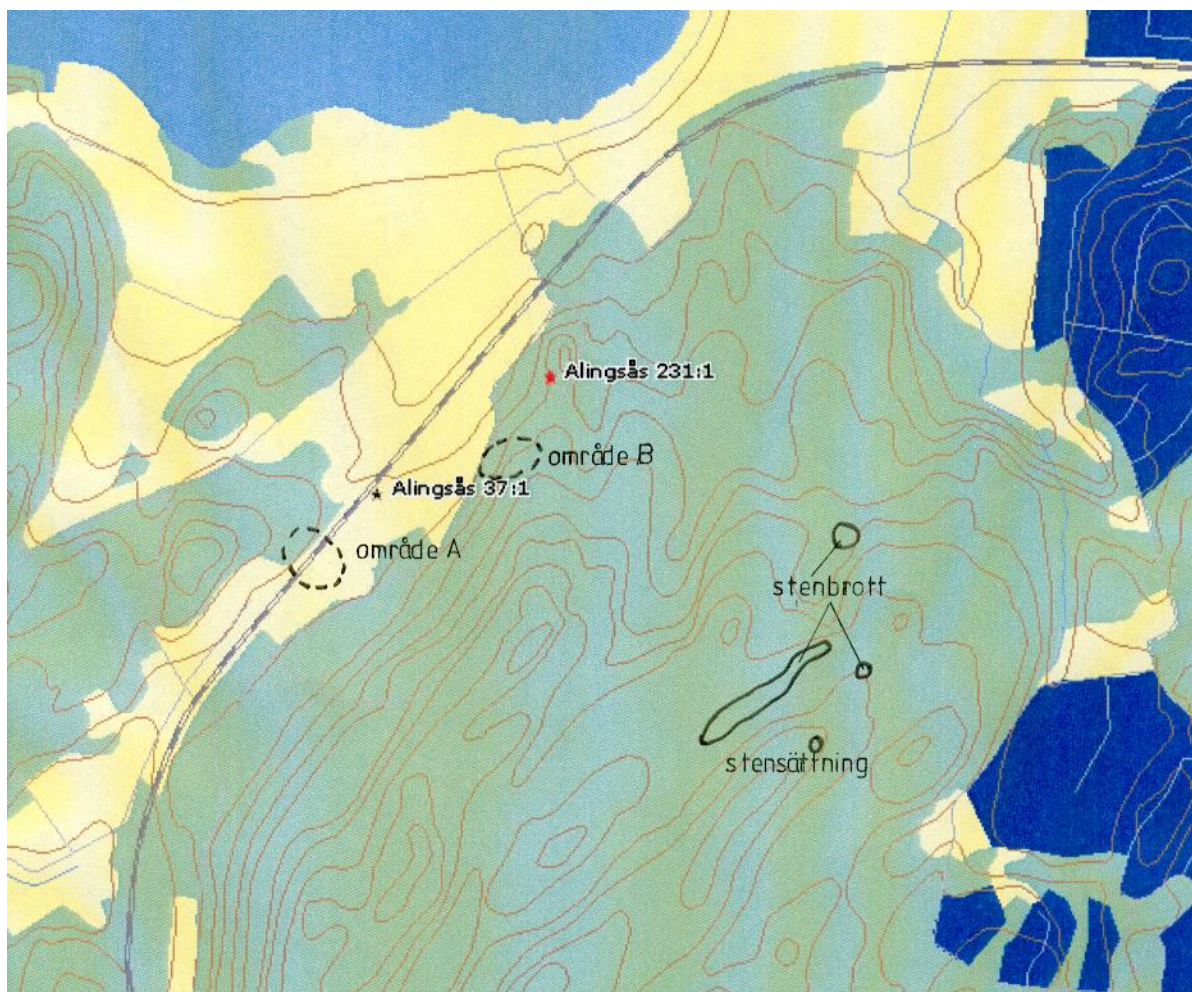
Bortsett en minnessten (Raä 37) samt en fyndplats för flintredskap (Raä 231) inom fastigheten Stadsskogen 2:172 finns inga kända fornlämningar i eller i närheten av undersökningsområdet.

Metod och genomförande

Efter genomgång av fornminnesregistret samt studier av äldre kartmaterial över det aktuella området genomfördes okulära besiktningar på samtliga krönlägen och platåliknande delar inom hela undersökningsområdet. Med tanke på eventuella boplatslämningar förlades ett flertal sökschakt inom de ur ett topografiskt perspektiv mest intressanta områdena, benämnt område A och B, i nordvästra delen av undersökningsområdet där bergsmassivet avslutas och landskapet övergår till en dalgång.

Område A utgjordes av en platåliknande del alldeles nedanför ett mindre bergsparti. Område B karakteriserades av en platå, strax ovanför ovan nämnda dalgång, ca 200 m sydväst om en fyndplats för flinta (Raä 231).

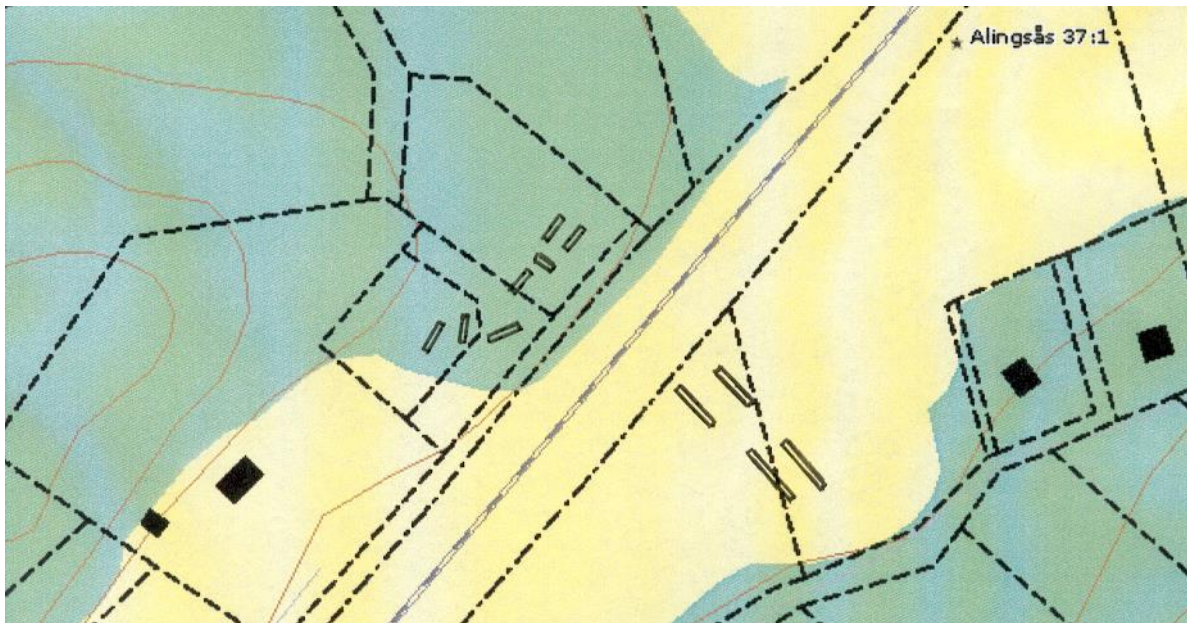
Med hjälp av traktorgrävare utrustad med 1,4 m bred planskopa grävdes skiktvis ned mot steril botten, sammanlagt 19 schakt fördelat på 105 löpmeter. Under arbetets gång utfördes sedvanlig dokumentation där samtliga inmätningar gjordes med hjälp av GPS.

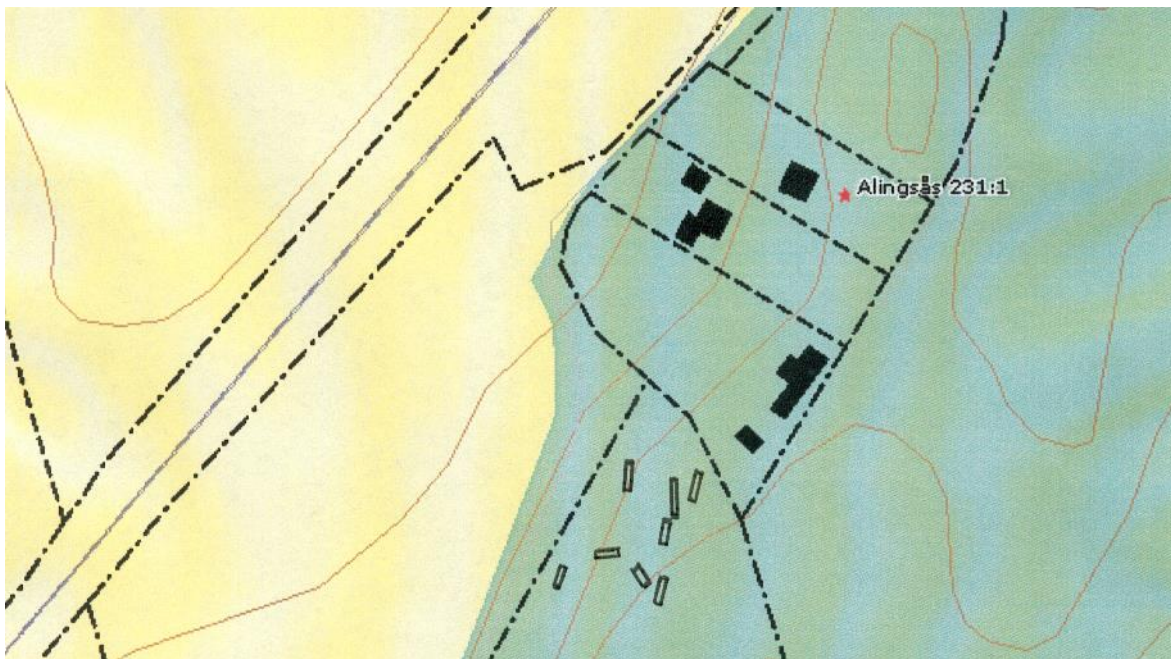
Översiktskarta över Stadsskogen med områdets två kända fornlämningar markerade. Inom område A och B förlades ett flertal sökschakt. I samband med okulära besiktningar påträffades en oregistrerad stensättning samt ett flertal stenbrott. Skala 1:10 000

Undersökningsresultat

Inom område A grävdes 11 schakt fördelat på 69 löpmeter. Inom område B grävdes 8 schakt fördelat på 36 löpmeter. I västra delen av det sistnämnda området handgrävdes även vissa partier ned till underliggande berg. Inget av arkeologiskt intresse påträffades i de båda områdena.

Karta som visar samtliga schakt i område A. Skala 1:1 000

Karta som visar samtliga schakt i område B. Skala 1:1 000

I samband med okulära besiktningar inom undersökningsområdet påträffades ett flertal gränsstenar, flera stenbrott samt lämningar efter en stensättning (se karta s 5). Efter besiktning av fyndplatsen för flintfynd (Raä 231) kan man med största sannolikhet härröra fynden till ett förmodat boplatsläge strax norrut vid ett sadelläge inom fastigheten Stadsskogen 2:173.

Gränsstenar

På ett flertal ställen påträffades gränsstenar. Storleken på dessa varierar från ett par decimeter upp till närmare en meter. Då dessa markerar sentida gränsmarkeringar bör man inte betrakta dessa som fornlämningar. Dock är det betraktat ur ett kulturhistoriskt perspektiv önskvärt att bevara dessa.

Stenbrott

I sydöstra delen av undersökningsområdet finns ett större område som har nyttjats som stenbrott. Det största brottet utgörs av en sammanhängande yta som är ca 250 meter långt och upp till 50 m brett. Stenbrytningen i detta område påbörjades under 1800-talet och pågick ett stycke in på 1900-talet. På grund av detta sena datum bör inte stenbrotten klassas som fornlämningar. Dock är det önskvärt ur ett kulturhistoriskt perspektiv att försöka bevara dessa.

Foton över norra delen av det stora stenbrottet från öster

Stensättning

Vid högsta delen av norra partiet av en bergsrygg påträffades resterna av en övertorvad stensättning. Lämningen är ca 2x3,5 m stor och upp till 0,2 m hög. De synbara stenarnas storlek varierar från 0,15-0,2 m. Ett flertal stenar ligger i sluttningen en bit nedanför själva graven. Genom att försiktigt lyfta på delar av torven kunde ett 15-tal stenar iakttas.

Foton över den nyupptäckta stensättningen

Sammanfattning

Regionmuseum Västra Götaland/Lödöse museum har på uppdrag av Alingsås kommun avslutat en arkeologisk utredning inför planerad detaljplan inför nybyggnation av ett större bostadsområde inom fastigheterna Stadsskogen 2:92 m fl, i Alingsås socken och kommun.

Efter genomgång av fornlämningsregistret samt studier av äldre kartmaterial genomfördes okulära besiktningar över hela undersökningsområdet. I samband med detta påträffades en ny fornlämning i form av en skadad stensättning.

Vidare påträffades även ett flertal gränsmarkeringar i form av resta stenar. Vid sydöstra delen av undersökningsområdet finns ett större stenbrott som var i bruk från 1800-talet och fram till första halvan av 1900-talet.

Inom undersökningsområdet finns sedan tidigare en känd fornlämning i form av fyndplats av slagen flinta. Med hänsyn till denna fyndplats samt topografiska aspekter grävdes med hjälp av traktorgrävare utrustad med planskopa 19 schakt av varierad längd inom två områden. Inget av arkeologisk intresse framkom i dessa områden.

Undersökningen har påvisat att större delen av undersökningsområdet under förhistorisk tid endast nyttjats perifert. Orsaken till detta är av allt att döma de topografiska aspekterna.

Med tanke på ovan nämnda kulturhistoriska lämningar, i form av stenbrott och gränstenar, bör planeringen inför den föreslagna exploateringen ta hänsyn till dessa lämningar.

Vad beträffar området kring den påträffade stensättningen samt närområdet kring fyndplatsen för flintfynd (Raä 231) får framtida undersökningar visa om det finns ytterligare fornlämningar inom dessa områden.

Tekniska och administrativa uppgifter:

Regionmuseum Västra Götaland/Lödöse museums dnr: NOK 288-2005

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns dnr: 431-18433-2005

Uppdragsgivare: Alingsås kommun

Tidsperiod: 2005-06-20 - 2005-06-23

Undersökt yta: Okulär besiktad yta ca 1 km². Avbanad yta 147m²

Personal: Mats Hellgren

Lägesangivelse: Ekonomiska kartan 7C 5a. X 6435, Y 1320

Dokumentationshandlingar förvaras på Lödöse museum

FÄRDIGSTÄLLDA RAPPORTER 2006

- 2006:01 Arkeologisk utredning. Inför planerade nybyggnationer inom fastigheten Edsås 1:18, Hemsjö socken, Alingsås kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2006:02 Mindre arkeologisk utredning i syfte att fastställa status gällande fornlämning RAÄ 175 inom fastigheten Brandsbo 1:111, Starrkärrs socken, Ale kommun, Västergötland.
Mats Hellgren
- 2006:03 Arkeologisk utredning gällande norra delen av Stadsskogen i Alingsås, Alingsås kommun, Västergötland.
Mats Hellgren